

Beletristica, sciintie, arte, viétia sociala, moda.

<p>Pest'a Domineca 16/28 nov.</p>	<p>Va esi in fia-care domineca, cu portrete si alte ilustratiuni. In fia-care anu prenumarantii capeta dóne tablouri pompóse.</p>	<p>Pretulu pentru Austri'a pe jul.—dec. 4 fl. pentru tablou 80 cr. Pentru Romani'a pe jul.—dec. unu galbenu, pentru tablou trei sfanti.</p>	<p>Nr. 46.</p>	<p>Cancelari'a redactiunii Strat'a lui Leopoldu Nr. 33, unde sunt a se adresá manuscriptele si banii de prenumeratiune.</p>	<p>Prenumeratiunile se potu face la tóte postele. Pentru Romani'a in libra- ri'a dloru Socecu et comp. [ja Bucuresci.</p>	<p>Anulu V. 1869.</p>
---	---	---	--------------------	---	---	-------------------------------

A casa si in societate.

Omulu e nascutu pentru viétii sociala. Ómenii inse au diverse pareri si capricie, despre acésta viétia. Sunt unii ómeni, cari iubescu multu viétia sociala, si cari in tóta viétii loru numai in societáti se afla fericiti si indestuliti; sunt apoi unii ómeni, cari numai in cerculu loru familiaru se simtu bine, — éra altii cari in tóte dílele primescu si facu vediute, asié la sate ca prin orasie, sperandu, câ astu-felu voru sborá órele mai iute.

Din contra sunt ómeni, cari iubescu singuratarea si numai intre casnicii loru se afla odihniti, — séu cari nutrescu o antipatiá in contra vietiei sociale. Sunt éra si altii, cari facéndu si primindu vediute, se cugeta a fi impovorati de o grea sarcina. Mai sunt inca si de acei ómeni, carii urescu ori ce conveniri sociale, declarandu-le acele de nefolositorie, daunóse si periculóse, si cari in continuu agitéza contra vietiei sociale.

Carii au dreptu?

Dupa parerea mea — nici unulu.

Celu ce numai in societate séu mai bine in viétii sociala afla placere si fericire, acela de comunu — respectu esepiuniloru — devine usioru de minte, pucinu crudelu si in cele mai multe casuri cu caracteru fri volu. (? Red.)

Éra celu-ce traiesce totu-de-una in singuratarea, care cu straini nu conversadia decâtu numai din sila séu din detorintia, care nu iubescu ómenii viali si societatea loru, ci se retrage de la tóte petrecerile si numai comoditatea sa o venéza; — acela usioru devine egoistu — déca nu a caditu viktima acelei bóle inca in tineretie. Unulu ca acel'a nu mai cugeta la nime, numai la necesurile sale. Despre aceia, mai alesu cari figuréza in lumea largá, elu aduce o judecata pré aspra séu de multe ori i-judeca nedreptu. Unulu ca acel'a cu câtu imbecitranscu, cu atátu e mai strictu si inderevnicu facia cu alti ómenisi se cugeta a fi dintre toti celu mai mare si celu mai cu minte.

Eu asié cugetu, câ placerile vietiei sociale nu sunt spre folosulu nostru, déca nu tienemu cumpetu. Cu placerile vietiei sociale asié trebuie sê facemu ca si cu vinulu celu vechiu si bunu. — Déca câte-odata golimu dintr'insulu unu pocalu séu dóue, — ni servesce de bine, ne asigura sanatatea, ni donéza poteri nóue, ni restauréza poterea si ne insufletiesce spiritulu. Dar déca neincetatu golimu pocalulu — ne imbéta si in fine ne strica sanetatea.

Omulu vialu, mai alesu déca e capu de familia, atunci se simte mai fericitu, candu petrece intre ai sei. Inse pentru aceea nu va urí lumea din afara. La ocasiunea cea mai de aprópe,

va merge la amicii lui si va petrece óre si dîle dulci in societatea loru, — éra rentornandu-se in cerculu familiaru va dîce, séu va cugetá: „pretutindene e bine, inse totu mai bine e a casa.“ La unu astu-felu de omu, placerile vietiei sociale, *gustandu-le moderatu*, voru face serviciu mari si voru resfirá norii negri de pe ceriulu fericirii lui, voru indulcí órele dîlele si anii vietiei lui familiare.

Dorere inse, câ natur'a omenésca e supusa slabiciuniloru. Fructulu celu opritu totu-de-una apare mai rosiu si mai coptu. Pentru aceea dara mamele, preste totu parintii si barbatii sê nu oprésca pe ai loru de la viéti'a sociala, ca de la unu fructu opritu, ci sê nisuiésca intru acolo, ca iubittii loru sê nu guste adesu din acele placeri, ci numai moderatu, si asié i voru salvá de multe rele. — Numai acolo se infrenâmu frenel, unde vedemu, câ pasiunea incepe a predominá si a trece marginile. Totu-de-una sê remanemu moderati.

Spre a ne aflá bine in societate, se recere mai nainte sê avemu acea cultura, care o au aceia, cari forméza majoritatea societáti unde ne aflâmu. A dóu'a, ca pretensiunile nóstre sê fia modeste in tóta privinti'a; pentru câ la din contra ne espunemu la nenumerate séu si continue — insielatiuni, — si in fine a trei'a óra cele ce audîmu sê remana proprietatea nóstra, adeca sê *tacemu* si cu acést'a amu incungiuratu multe neplaceri si nici nu devenimu obiecte de flécuri.

Celu-ce se tiene strictu de aceste trei regule, acel'a si-va eluptá unu rol insemnatu. In tóte cercurile sociale va fi bine primitu, si nu va fi espusu la periclele, cari se nascu in viéti'a sociala.

Inca una, inainte de ce asiu incheiá.

Me adresediú câtra tinerime.

In societate e mai bine, déca ascultâmu cu atentiune conversarea altuia, decátu câ vomu vorbí noi placutu, fluidu si atragatoriu si totu noi vomu perorá de pe scaunulu pre care si-demu.

Cei mai multi, iubescu déca sunt ascultati cu atentiune, — si pentru aceea nu potu suferí pre aceia, carii vorbescu multe. Sunt amicii ace-lora, cari cu placere si atentiune asculta — pre-lectiunea loru. Nu este mai neplacutu, decátu candu vorbimu multe — si nu ne asculta nime cu atentiune.

Pentru aceea dara trebuie binesê grigimu, cu cine vorbimu, ca nu cum-va sê-i vatemâmu ambitiunea prin neascultarea conversárii lui, séu prin dese intrerumperi. Sê ascultâmu multu si

sê vorbimu precisu si pucinu. Dar sê nu ne facemu de totu tacuti.

Déca voimu sê vorbimu multe, trebuie nu numai sê fimu culti, ci sê fimu si geniali, viali, glumeti — si totu-de-una modesti. Inse atunci éra vomu avé multi neamici, cari ne voru invidiá. Vomu avé mai multi neamici decátu — amicii.

Eu inse sum de parere, câ unu amicu sinceru, e mai scumpu decátu o suta de admiratori.

Letiti'a.

AMORU MULTU.

(De Béranger.)

Ce-mi pasa de intieptiune!
Dorire-asiu ca sê fiu avutu;
Cu ce placere,asiu depune
Amantei aurulu placutu!
Adelu, capriciele tale
Le-asiu împlini eu esaltatu, —
— Nu, nu, eu nu-su avaru brutale,
Ci multu, pré multu inamoratu.

Si de-asiu cantá in esaltare,
Adelu, de frumuseti'a ta;
Cantárele-mi de-amóre mare
Toti ómenii le-ar admirá.
Asié a nóstra suvenire
Eternu lucire-ar nencetatu, —
— Nu, nu, eu nu dorescu marire,
Ci-su multu, pré multu inamoratu.

Si déca provedinti'a santa
La tronu regescu m'ar innaltiá, —
Adelu ar fi ce me incanta,
Mi-asiu dá poterea 'n man'a sa.
Si ca sê-i placu, eu asiu dispune,
Sê aiba lucsu de admiratu, —
— Nu, nu, eu n'am vr'o ambitiune
Ci-su multu, pré multu inamoratu!

Dar ce me ardu dorintie pie?
Adelu me 'nbéta 'n fericiri;
Amórea-i e mai scumpa mie,
Decátu renume si mariri.
Me potu increde 'n fericire,
De sórte ridu indestulatu, —
— N'aspiru la rangu, averi, marire,
Câ-su multu, pré multu inamoratu.

Iosifu Vulcanu.

Despre fabule in genere

si
in specialu despre Cichindealu. *)

(Lectura publica ținuta in salonulu ministeriului cultelor
si instructiunii publice 10 decembrie 1866.)

I.

Dómnelor mele,
Domnii mei!

— Ce? nu scfi, câ primul lucru ce se
templa cu copfii. este d'a li se nará fabule? **)

Asié întrebá Socratu pre unulu din inter-
locuitorii sei, in Dialogulu de *Republic'a*.

Si Socratu, carele propunea sê se isgonésca
din republica, ca daunatori, pre poeti, ce dîcu
poeti? Pre Omer insu-si! Socratu admitea pre
fabulisti, in opositiune cu multi pedagogi, carii
consiliéza a nu se dá in manile copilasiloru,
carti cu apológe.

Socratu si elu sciea, câ nu tóte apológele
sunt bune si dar dîcea:

— Sê veghiâmu a supra facatoriloru de fa-
bule. Sê alegemu acele cari sunt potrivite si sê
respingemu pre tóte celelalte. Noi vomu indemná
apoi pre doice si pre mame sê amuseze cu ele
pre copilasi si sê formeze prin ele anim'a loru
cu mai multa ingrijire decâtu punu la formarea
corpului loru. ***)

Este ací, in aceste vorbe ale filosofului sor-
gintea definitiunii data de Fedru despre fabula
pre carea elu o voiesce:

..... Quod risum movet
Et quod prudenti vitam consilie monet.

II.

Pasagele ce reprodusei mai susu din filo-
sofulu grecu, mi-a sugeratu ide'a sê ieu *fabul'a*
pentru materi'a primei mele lecturi din astu
timpu.

Mi-am dîsu:

Natiunile ca si copfii au o epoca in viéti'a
loru, candu si-petrecu cu *fabule*.

Si déca, cum sustienea Socratu, *fabul'a* póte
ajutá la educatiunea copilasiloru, sê nu fia óre
unu studiu interesantu si plinu de invetiaminte,
studiulu ce s'ar face a supra primeloru fabule
ce poetii natiionali au naratu la léganulu renas-
céndului Romanismu?

*) Vedi portretulu in nr. 1. din 1866 alu „Fam-
iliei.”

**) Repub. lib. II.

***) Repub. lib. II.

Éca ce voiu sê incercu a face astadi. Dar
pe câtu materi'a e nóua si prin urmare grea, pe
atâtu nu potu asteptá succesu. Ceea ce-mi dá
in-e curagiu, dómnelor si domnii mei, este su-
venirea bunevointiei si simpatiei cu care de alta
data am fostu onoratu. La anima mi-stâ do-
rulu d'a le meritá, d'acésta ve rogu sê remaneti
convinsi.

III.

Materi'a lecturei nóstre de adi este natural-
minte impartîta in dóue: se cuvine sê dîcemu
câte-va vorbe a supra fabulei in genere si apoi
sê abordâmu pre celú antâiu din fabulisti ro-
mani, din epoc'a de renascere literaria si natiu-
nala.

De fabula. Originile fabulei in genere sunt
cunoscute: Amorul de fictiune si de miracu-
losu naturalu omului si primeloru vêrste ale na-
tiuniloru si lips'a de caractere de scrisu séu
esistinti'a scrisórei figurate.

Adeverat'a origine a apologului, se dîce câ
este in *trebuinti'a* d'a spune sub o forma *ingaduita*
adeverulu la despoti si tirani. . . .

„Servitus abnoxia

Quia quae volebat non audebat dicere

Affectus proprios in fabellas transtulit. . . *)

Éca acum, dupa unu filosofu grecu Apolo-
nius de Tyane, originea legendaria a fabulei.
Apolonius definde *fabul'a* contra unui Menipe.

— Menipe, dîce Apolonius, candu eram
copilu mam'a mi-a povestitu istori'a lui Esopu.
O sê ti-o spunu si eu tîe. Esopu erá pastoriu si
paziá oile sale langa unu templu alu lui Mercuri-
riu. Erá elu fórte amatoriu de intieptiune si
rugá adese pre Mercuriu sê i-o acórde.

Erá pe acele vremi si alti ómeni multi, ca-
rii adresá lui Mercuriu aceea-si rogatiune. Aceia
candu mergeau la templu, catra rugaciunile loru
adaogeau diverse ofrande: unulu oferiá auru al-
tulu argintu, acest'a ivoriu, celalaltu vre-unu
altu obiectu preciosu.

Esopu, carele n'avea midiloculu de a face
asemene ofrande bogate si carele erá bunu eco-
nomu de ale lui, facù lui Mercuriu o libatiune
de lapte; dar nu puse decâtu atâta lapte câtu
potù mulge de la o óie deja mulsa deminétia.
Élu depuse pe altarulu dieului faguri de miere
dar numai atâta, câtu potù tiené in palm'a ma-
nei. Élu aducea d'asemene mere de mirtu, séu
rose, séu violete; dar le aducea fara sê le asiedie

*) Fedru cartea III.

in buchete si dîcea dieului: Trebuie óre, O! Mercuriu! ca pentru de a-ti face giurlande sê negligiu grijá oiloru mele?

Sosî in fine diu'a ficsata de Mercuriu pentru distributiunea intieptiunii la ómeni.

Amintindu si de ofrandele fia-caruia, dieulu proportioná partea de intieptiune cu cheltuiela facuta de solicatori. Asié erau dieii antici si dintre moderni judecatorii i-au imitatu mai multu. — „Tu, dîcea elu, care ai adusu multe avutii in templulu meu, vei avé de parte filosofi'a; tu carele n'ai avutu de câtu alu doile rangu in abundanti'a ofrandeloru, fi oratoriu; tu aibi intieptiunea astronomiei; tu, vei fi musicu; tu, vei escelá in versuri eroice; tu, in acele iambice.“ Dupa ce Mercuriu distribu astu-felu tóte partile intieptiunii, elu bagá de séma, câ pre Esopu lu-uitase. Cautandu atunci ce potea face pentru dinsulu si-amintî despre fabulele cari, candu erá in léganu si-lu nutriau *orele* in Olimpu, veniau sê i le povestésca, si in care Vac'a vorbiá si omulu ascultá. Asta amintire lu-facù sê védia câ totu mai avea ceva de datu lui Esopu, si-i dadù facultatea de a inventá fabul'a: erá singur'a parte a intieptiunii carea remasese lui Mercuriu: Ie-o, dîcea elu lui Esopu, asta e antâi'a ce am invetiatu si eu. *)

IV.

Éca ací, dómneloru si dnii mei, in asta in-ingeniósá legenda a Greciei, nu mai multu sorgintea reala a Apologului, dar tóte cualitátile si defectele lui. Portarea lui Esopu din legenda cu dieulu Mercuriu, este moral'a obicinuita a apologului. In acesta anticitatea nu dadea lectiuni de morala pura, ci lectiuni de prudentia, de astutia. Esopu este unu astute: elu da dieului ofrande de pucina valóre, dar cu ele voiesce a dobandí multa intieptiune. Cu pucinu capitalu a dobandí mare venitu! . . . Éca omulu *practicu* din toti tempii. Éca omulu care scie sê traiésca in pace si cu interesele sale si cu ale dieiloru. Elu mulge ói'a pentru sine si a dóu'a mulsura o destinà lui Mercuriu.

Atât'a numai, câ si Mercuriu si elu este unu dieu alu comerciului, si dar déca nu insiéla, celu pucinu nu se lasa a fi insielatu. Elu uita pre Esopu la impartîrea intieptiunei si numai apoi si-amintesce de elu spre a-i da facultatea de a face fabule.

Pentru lapte mulsu dupa mulgere, dieulu dá o *intieptiune* ecuivalentu. In fabule Esopu va aretá omenirii nu ce e binele, adeverulu, fru-

mosulu, justulu . . . ci cum se va poté ferí de reu, cum se va poté folosí de neadaveru, de slutu si cum va poté luptá in contra injustului. In apológele sale, Esopu va aretá omenirii nu cum ea trebuie a scuturá jugulu, ci cum lu-va poté suportá!

In adeveru, rare apológe ale anticitatii au spusu câ virtutea e sacrificiu si desinteresu, ci au laudatu pre Leu, câ-ci a iertatu siórecele, pentru câ *la nevoia* si siórecele póte fi de ajutoriu Leului.

Vedeti generositatea furnicei, carea nu dá grierului de mancare pana nu-i dîce:

Ai cantatu, mi-pare bine,
Acum jóca déca poti,
Ér la véra fâ ca mine!

Vedeti Vulpea scapandu cu astuti'a sa de sub loviturile Leului despotu.

Vedeti Arborele micu facêndu-si laude din aceea, câ elu scie a se plecá dupa tóte venturile, ér nu ale resiste pana a fi rumptu de ele!

Nu! adulatorii si curtezanii nu se alunga in tiér'a apológului! (si Dieu me temu câ ei nu se pré alunga nici in alte tieri!) Dar ce? Nu te invetia fabul'a celu pucinu cum sê-ti feresci *ca-siulu* de ei?

Éca fabul'a, éca apologulu!

Rare-ori, o repetîmu, elu dá o lectiune de moralitate pura, descinsa din „*templa serena*“ ale filosofiei lui Lucretiu; filosofi'a apologului e filosofi'a negutiatorului, carele nu vinde politiaului cu mesuri false, nici duce la visteri'a imperiala bani calpi. Este filosofi'a politicului, care si-duce luntrea pe unde sunt apele crescute, pucinu pasandu-i ale cui sunt apele si de sunt limpedi séu turbure.

V.

Dar, gandescu!

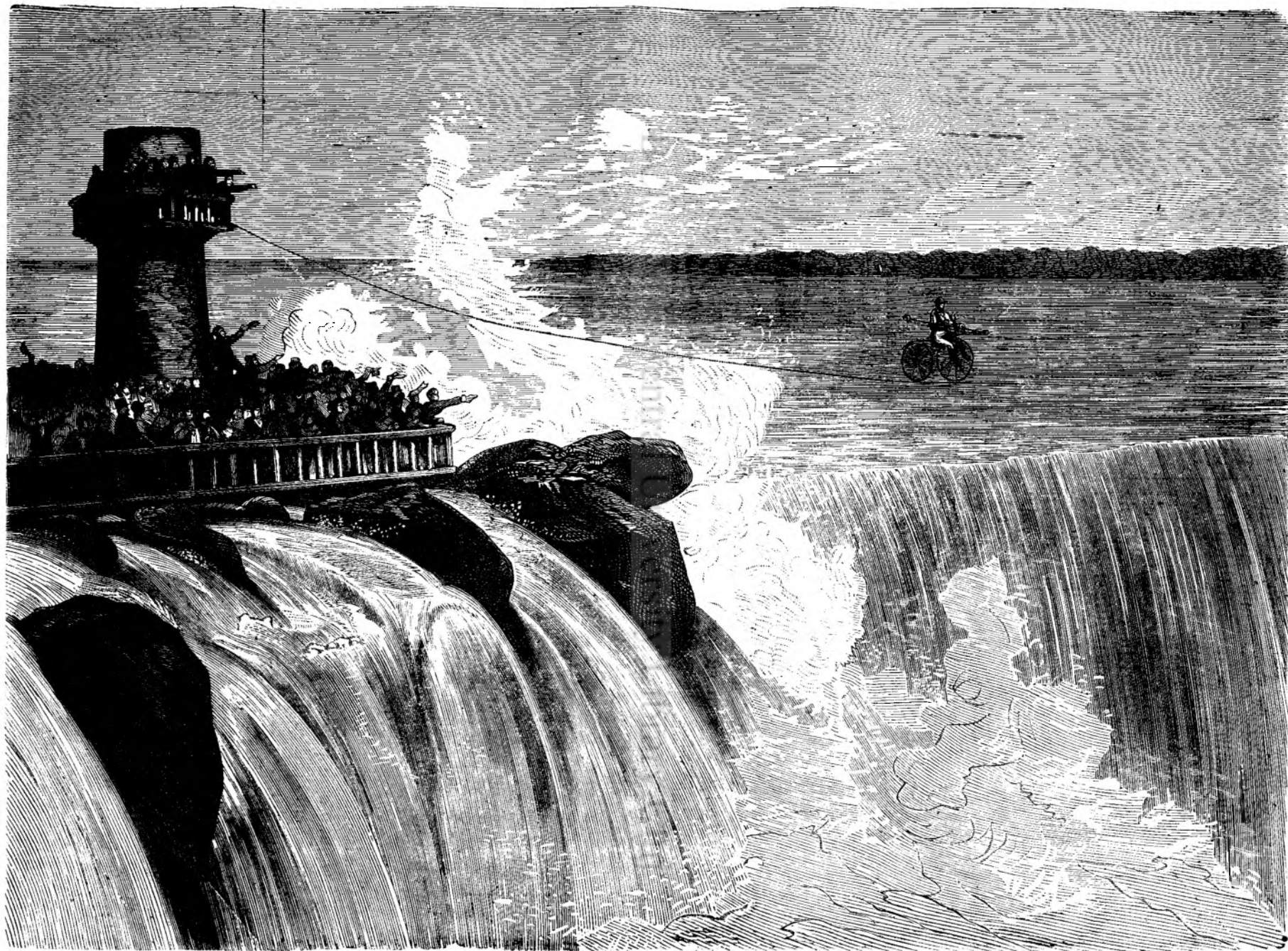
Déca, fabul'a, apologulu este intieptiunea asié de josu caduuta, apoi de ce sê memai ocupu de ea?

— Pentru câ, tocmai in invingerea acestoru defecte ale apologiului afla meritele sale fabulistulu.

Pentru câ, déca in adeveru am aflá intieptiunea romana, la renascere, luandu pré multu directiunea intieptiunii antice, sê scimu a lucrá pentru indreptarea ei.

Intieptiunea antica! in adeveru câ ea nu pré erá cu multu superióra intieptiunii apologului. Unu sabiu din dîlele nóstre este unu santu, dîce S. M. Girardin, séu unu filosofu, séu

*) Philostrate. viéti'a lui Apolloniul de tyrana.

Profesorulu Jenkins trece Niagara pe unu velocipedu.

unu literatu, carele se amesteca pucinu la lucrurile lumei, pre care le ignora séu le despretiuesce. . . . Cu totulu alt-feliu erá intieptulu anticu: elu e omulu abilu si avisatu, carele se scie trage din incurcature si carele se pricepe la intorseture. Vedeti pre Pittacus, unulu din cei siepte intiepti ai Greciei. Elu e Principe de Lesbos. Ascultati masimele sale politice: „Candu veti vré sê faceti ceva, dîce elu discipliloru sei, nu ve laudati, câ-ci déca din nenorocire nu ati scôte la capetu intreprinderea, si-ar ride de voi.“

Intr'o dî elu intréba care e lucrulu carele trebuie sê-lu faca cineva câtu mai tardîu va poté? — A imprumutá cu bani pre amici. — Care e lucrulu ce trebuie facutu in totu loculu? — *A profitá de binele si de reulu ce se timpla.*

Thales, altu invetiatu alu Greciei, erá unu mare fisicienu; la nevoia se facea unu mare comerciantu.

Bias e unu mare oratoru; mai multu, elu e poetu; dar masimele sale sunt de o intieptiune *practica* si prudinte: „Iubesce amicii tei cu discretiune; cugeta câ potu sê devina neamicii tei;“ si éراسi: „uresce pre neamicii tei cu moderatiune, câ-ci se póte templá, ca neamicii sê-ti fia mai apoi amici.“

Periandru erá tiranu alu Corintei si invitá pre usurpatori sê se defieze chiar si de cei carii li se paru a fi cei mai mari amici.

Chillon erá eforu la Sparta. Erá unu omu abilu si fórte ingeniosu a-si guverná consciinti'a. Éca intieptii anticítâti.

Diferinti'a între ceea ce-si propune apologulu si între vechi'a intieptiune a Greciei, cum vediurati, este fórte mica.

VI.

De altmintrelea, fabul'a, apologulu, carele nu-si propune de a predicá moral'a, ci de a invetiá pre ómeni cum sê duca la capetu bunu intreprinderile loru, ea, care nu-si propune de a invetiá, cum dîce D. S. M. Girardin, omenirea a nu face pecate, ci a evitá erorile, nu de a fi virtuósa, ci avisata, istétia, iscusita séu virtuósa cu prudintia; de altmintrele, dîccmu, apologulu a avutu, pare, si elu o mare *utilitate* in unii timpi de despotismu si de apesare, candu nu erá liberu omulu a spune ce cugeta despre adeveru, justu si bine.

In adeveru, in diu'a candu guvernului familiei, guvernului patriarcalu succese tirani'a, apologulu fu de mare ajutorintia apesatului. Adevverulu „golu din fire“ merge la Imperatorele tiranu si despotu, si ca unu naivu ce e Ade-

verulu, incepe a-lu apostrofá fara macaru a se plecá pana la pamentu si a face o introducere in care sê-lu fia comparatu cu sórele si stelele. . . . Elu i dîce:

Vrei sê-ti spunu a mea parere?
Tu nici cum nu ai dorere
Pentru pamentenii tei;
Cei mai mari te magulescu
Si norodulu jefuiescu;
Legile ti-sunt calcate.

La asemenea cutezatórie vorbe, Imperatulu (si Ddiu! câ Adevverulu fusese pucinu parlamentarriu!) strigá, dîce regretatulu nostru fabulistu Donici:

„Iesi afara! iesi afara!
Golule nerusínate!
Dati-lu iute josu pe scara!

Atunci Adevverulu se invetiá minte si otari de alta-data sê mérga la Imperatulu cu alta metóda. Elu merse:

„Nu golu, ce 'n vestminte
Imprumutate la minte
Si cu aeru de respectu
A vorbitu frumosu, incetu.

Vedi asié! Si Adevverulu póte profitá de manualele de politetia si de buna crestere.

Si atunci: „Imperatulu in mirare
I-a datu tóta ascultarea;
L'a patrunsu, l'a intielesu
Si indata a alesu
Alti ministri, alta curte,
A facutu prefaceri multe;
Trebile au indreptatu
Si-a fostu bine-cuventatu.

Vediu pe ici pe cole in onor. meu auditoriu unu *surisu*. — Ce-mi spui tu voiosule si spirituosu surisu? — Cum? adeca . . . se póte, dar fabul'a celu pucinu dîce, câ Adevverulu a fostu ascultatu de Imperatorele. . . Acésta e unu adevveru in fabula celu pucinu; si apoi fabul'a e de origine orientale, si Orientulu e cunoscutu câ este tiér'a neprevediutului.

Nu e vorba de noi, — voiu sê dîcu de Europ'a, — unde marele nostru poetu Gr. Alexandrescu ne spune câ:

„Cante ursii, lupii, in pilde câtu le place,
Omu-si cauta tréba si totu ce-a invetiatu face!“

Si apoi acestu poetu necredietoriu in puterea apologului, candu a caditu in asta necredintia?

In diu'a candu nu potù scapá cu fabul'a de unu incapatfnatu si pré prosaicu creditoriu :

Cu tóta a mea silintia, *díce Poetulu,*
A fostu cu neputintia,
Poterea armoniei
Sê-lu facu sê intieléga. . . .

Si apoi pasu! de mai fâ *datorii fabulose* candu nici cu *fabule* nu mai scapi de ele!

VII.

In anticitate inse erá fabul'a, apologulu, o arma potinte. Vedeti poporul Romanu revoltatu molcumindu-se la simpl'a narare a fabulei „stomaculu si membrele.“

Vedeti magnific'a lectiune ce dá profetulu Natan lui Davidu prin parabol'a óei celui seracu.

Vedeti, mai incolo, care dintre Socratu si Esopu reesescu mai bine la curtea lui Crezus, regele Lidiei.

Permiteti-mi sê improspatezu in memori'a D-tre acésta impregiurare.

Crezus erá unu rege fórte avutu. Intr'o dí elu intréba pre Solon de a vediutu vre-odata omu mai fericitu de câtu dinsulu. Solon respunde:

Amu cunoscutu pre Tellus, cetatianu de la Atena, carele a trairu ca omu onestu in o republica pré culta. Elu a lasatu doi copii fórte stimati . . . si, in fine, a avutu fericirea de a murí cu armele a mana, re'mportandu o victoria pentru patri'a sa. Atenienii i-au naltiatu unu momentu in acela-si locu, in carele si perduse viet'a, si i-au datu mari onoruri.“

Crezus socotí cá Solon a nebunitu. „Ei bine, continuà elu, care e omulu celu mai fericitu dupa Tellus?

— A fostu odata doi frati, respunse Solon, unulu se chiamá Cliobis, si celalaltu Biton. Ei erau asié de robusti cá au esítu d'apururea victoriosi din totu felulu de lupta. Ei se iubiau multu. Intr'o dí de serbatórie mam'a loru, carea erá preutésa a Junonei, trebuiá sê mérga numai decátu sê sacrifice la templu. Fiindu cá intardíau de a aduce boii, cu cari erá sê traga carulu preutesei la templu, Cleobis si Biton se inhamara la caru si o condusera pana la loculu unde avea sê mérga.

„Totu poporul le dede mii de bine cuvintári, mam'a loru rapita de bucuria, rugà pre Junon'a sê le tramita ceea ce erá mai folositoriu loru. Candu sacrificiulu fu finitu si dupa ce mancara, mersera de se culcara si murira amendoi in aceea-si nópte.“ La acésta istorisire, Cre-

zus nu potù a-si stapaní mani'a: „Ce felu! díce elu, tu nu me pui pre mine intre ómenii fericiti!“

Respunsulu ce dadù Solon fu si mai verde si Cresus nemultiumitu postì pre intieptulu Solon afara. — Esopu si elu i spuse adevveruri grele ca si Solon, numai Crezus le inghití, câ-ci Esopu vorbí despre Lupi, Ursi, Lei . . . éra nu despre Crezus.

— O Solon, díce apoi Esopu, filosofului: nu trebuie nici odata sê te apropii de principi, séu de te apropii trebuie sê nu le díci decátu ceea ce le este placutu.

— Din contra, respunde Solon, nu trebuie nici odata a te apropiá de ei, dar candu ei te chiama, trebuie pururea sê-i consiliezi câtu poti mai bine si sê nu le spui nici odata decátu adevverulu.

E sublimu respunsulu lui Solon, dar Solon uita cá Principii nu chiama de dóue ori pre cei carii le dau lectiuni, si Esopu, cu fabul'a lui, la lipsa de mai bine, facù mai multu.

VIII.

Nicairi mai multu decátu la Romani apologulu n'a servitu pentru esprimerea *mai libera* a adevverului, ba pana si a simtieminteloru patriotice renascénde, si devenite alta-data, sub unii fanarioti, ele insele, o adevverata fabula in patri'a nóstra, unde totu ce erá natiunalu bine si adevveru, erá apesatu, candu de câtra boieri, candu de câtra Domnu, candu de câtra Rusi, Turci, Nemti.

D. Negruzzi erá esilatu numai câ-ci terminase unu articolu alu seu cu unu versu din Voltaire:

„Aux âmes bien nées que la Patrie est chère!“

E bine! nu este de mirare ca sê vedemu cum pe candu Negruzzi erá esilatu pentru atátu, apologulu spunea slujbailoru, cá au *pufusioru pe botisioru, cá Boulu e in postu mare! cá curtezani* sunt la curte cu favoru. . . .

„Pentru cá in dóue labe sciu a umblá usioru,
si facu aportu.

Séu cá judecat'a otaresce:

„Ca pagubasiului pelcica: claponulu furatu
si reclamatu: sê se dé
Er carnea tribunalulu depositu sê o ié!

V. A. Urechia.

(Va urmá.)

SALONUL.

CONVERSARE CU CETITÓRIELE.

— Pest'a 22 noemvre. —

N'amu speratu, ca de asta-data sê potemu avé onórea d'a conversá cu dvóstre. Eramu decisu a concede loculu acest'a pentru amicul nostru, d. Stanescu, sê ve intretiena cu impartesirea interesantelor sale noutâti literarie si artistice de la Bucuresci.

Inse sórtea deveni pré faborabila pentru noi, si nu ni permise a parasí societatea dvóstre nici acuma.

Si de asta-data sórtea a scrisu si pentru dvóstre, câ-ci s'a ingritu de unu sujetu de conversatiune câtu se póte de interesantu.

Nu va fi inse culp'a sortii, déca acestu sujetu pré interesantu va fi tratatu cu multu defectu. Autorii defectuosítatii voru fi alte cause, si a nume debilitatea acestei pene, si imposibilitatea d'a scrie sub impresiunea primelor mominte. Si candu nu numai o cauza, ci dóue contribuiescu la urdîrea unui defectu, acél'a trebuie sê fia mare, pré mare.

Avemú sê descriemu istori'a septemanei trecute, séu mai bine, istori'a ultimei díle din acésta septemana.

Sambet'a trecuta pe la miédia-di o scire telegrafica anunciá o noutate pré placuta pentru romanimea din Buda-Pest'a. Ni spunea adeca acea scire, câ Domnulu si Dómn'a Romaniei voru sosí in sér'a aceea in capital'a Ungariei.

Acésta noutate electrisá pe toti Romanii, si sér'a la optu óre unu numeru frumosu de juni si barbati romani asceptá la calea ferata sosirea miriloru princieri ai Romaniei; ma intre asceptatori vediuramu cu placere si câte-va dame romane. Toti doriau sê védia pe suveranulu si suveran'a Romaniei, meniti a conduce sórtea unei natiuni la limanulu doritu.

Asceptarea nu durá multu, câ-ci peste câte-va minute trasur'a sosí, — apoi inca unu minutu, si innaltii óspeti se coborira. Urári entusiastice umplura atunce aerulu din tóte partile. Totu publiculu strigá cu o voce: „Traiésca Domnulu si Dómn'a Romaniloru!“ Si echoulu edificíului spaciosu repetí érasí acésta dorintia a toturor Romaniloru.

Domnulu luá pe Dómn'a de bratiu. Érá o privire interesanta acést'a! Ambii teneri, cu surisulu unei fericiri divine pe budiele loru, imbracati simplu, — facura o impresiune placuta. Multi se uitau la Domnulu, dara mai multi la Dómn'a, unu adevératu modelu alu frumósei Germanie, si toti esclamara: „Ah, câtu e de graciósa!“

Ambii se pareau a fi frapati de acésta primire románésca in capital'a Ungariei, si salutau cu elegántia naturala publiculu entusiasmatu.

Urmá apoi receptiunea oficiala de catra ministru-lui Lonyay, si peste câte-va minute, marii óspeti, cu tóta suit'a loru, plecara spre otelulu Éuropa. Si atunce urárele se repetíra.

In sér'a aceea, si in diu'a urmatória sujetulu de conversatiune in tóte sociétátile romanesci fu sosirea miriloru princieri.

In otelulu Éuropa nóue-spre-diece odái stateau la dispositiunea óspetiloru princieri, si inaintea otelului tóta dominec'a sosira un'a dupa alt'a trasurele cele mai

elegante, spre a face visita Domnului si Dómei Romaniloru.

In órele de media-dia se aduná si junimea romana, si alese o deputatiune, carea sê salute in numele junimei pe alesulu Romaniloru, dimpreuna cu jun'a-i sociá princiaría.

Acésta deputatiune fu norocósa a fi primita in audintia dupa miédia-di la cincí óre, indata dupa deputatii romani.

Intraramu in sala. Domnulu si Dómn'a stateau in midiloculu salei, si ne primira cu multa gracia in asfáltitate.

Domnulu ni strinse man'a, si noi — carii avuramu fericirea d'a fi alesu conducatoriulu acestei deputatiuni — Li adresaramu cam aceste cuvinte:

„Altetia!

„Junimea romana din Buda-Pest'a aflandu de fericit'a sosire a Altetiei Vóstre, s'a grabitu a ne tramite pe noi, ca in numele ei sê Ve impartesímu simtiemintele sale de aderintia, si omagiulu seu de devotamentu!

„Ne-a tramisu sê Ve felicitámu dupa maretíulu actu, prin care ati implinitu o viua dorintia a toturor Romaniloru.

„Vi dorimu din adanculu animei nóstre, sê traiti intru multi ani, dimpreuna cu Alteti'a Sa Dómn'a, — ca astfelu sê poteti conduce destinele Romaniei la tînt'a, ce toti o dorimu!“

Junii nostri consoci urara dupa aceste cuvinte dimpreuna cu noi: „Sê traiésca!“

Éra Domnitoriulu ni respunse cam aceste:

— Ve multiamimu, si ve rogámu, duceti salutárele nóstre si celoralalti juni romani!

Apoi Alteti'a Sa interpretá Dómei cuvintele nóstre, escusandu-se, câ Dómn'a inca nu scie romanesce.

— Inse voiu invetiá, — adause Dómn'a in limb'a germana.

Adresaramu apoi câte-va cuvinte in limb'a germana si Dómei, la cari Alteti'a Sa ni respunse cu gracia.

Dupa aceste Domnitoriulu vorbí cu fia-care in particulariu dóue-trei vórbe, si candu i spuseramu, câ suntemu redactorulu „Familiei“, numai decátu esclamá:

— A, dta ai fostu la noi la Bucuresci.

— Da, Altetia, in tómn'a anului trecutú am fostu fericitu d'a fi primitu in audintia de catra Alteti'a Vóstre.

Apoi intorcéandu-se catra Dómn'a adause:

— Domnulu acest'a e redactorulu unui diariu romanescu ilustratu:

Atunce noi ni permiseramu acést'a rogare:

— In interesulu acestei foi si alu publicului ei cetitoriu, mi-permitu a Ve rogá Innalta Dómea sê binevoiti a-mi dá unu esemplariu din portretulu Altetiei Vóstre, sê-lu potu publicá in numerulu viitoriu, — câ-ci aici in Pest'a nu se póte capeté nicairi.

Nu ni-amu fi permisú acésta rogare, de cumva, inaintea de a intrá, adjutantulu domnescu nu ni-ar fi incuragiatu la cererea nóstra.

Dómn'a ascultá cu bucuria aceste cuvinte, si respunse numai decátu :

— Voiu dispune sê-lu capetati indata.

— Ve multiamescu pentru acêsta innalta gracia, — respunseramu inchinandu-ne.

Si cu aceste audinti'a se terminà, si inchinandu-ne esîramu in odai'a laterala.

Peste câte-va secunde Domnitoriulu chiamà la sine pe ministrulu Boerescu, carele apoi se 'ntórse, aducandu-ni fotografi'a Dómnei.

Numai odata mai vediuramu inea pe mirii princiari, sér'a la optu óre la calea ferata, de unde între urârile entusiastice ale publicului adunatu, plecara spre Bazasiu.

Si portretulu Dómnei? — intrebati dvóstre.

Va urmá in numerulu viútoriu.

Gasifu Vulcanu.

Scrisori de la Bucuresci.

— ⁸/₁₅ noevre. —

Onorate amice si frate !

Toti locuitorii Bucuresciloru sunt acuma in acceptarea mariloru serbatori, ce se preparu pentru sosirea In. Loru Domnului si Dómnei Romaniloru, si teatrulu chiar a trebuitu sê resimtia asemenea de aceste serbatori.

Vei fi cetitu fara indoieála prin diuariele de aici programulu atátu de pomposu, cu care se va primí suveranulu Romaniloru, si asié dar ai vediutu, câ prim'a diua a sosirii se va terminá prin representatiunea de gala, ce comitetulu teatreloru prepara de luni deja pentru acêsta circumstantia.

Privilegiatii, carii au avutu onórea d'a asistá la cetirea si la repetitiunile acestei piese, care va portá de titlu „Fidantiat'a imperatului“, asigura, câ este o opera remarcabila. Cu tóte câ e o piesa de ocaziune, autorulu totusi a sciutu a o face de unu interesu, care nu se curma cu o prima audîre. Istori'a, mitologi'a, lumea reala si cea ideala, totu ce traditiunea si potinti'a a permisu unui autoru intr'o asemenea circumstantia, totu a fostu pusu in practica pentru completarea acestei piese.

Tóta trup'a, care in anulu acest'a e fôrte numerosa, va aparé intr'acêsta representatiune; rolurile principale voru fi jucate de dn'a si dlu Pascali. Autorulu scrisese unu rolu intr'adinsu pentru marele Millo, inse o bóla prelungita de la prim'a representatiune a stagiunii si pana acuma l'a opritu d'a-lu creá.

Decorurile, costumele, punerea in scena . . . in fine totu ce contribuie la reusít'a unei piese, au fostu facute cu cea mai mare ingrigire.

Esti curiosu, fara indoieála, a sci acuma câ cine este norocosulu autoru alu acestei opere? Eu credu câ l'ai gâcitu. E unu amicu alu dtale, infatigabilulu domnu V. A. Urechia.

Este o indiscretiune a spune numele unui autoru mai nainte ca oper'a sa sê fia cunoscuta; fiindu câ inse indiscretiunea acêsta are de resultatu o bucuria, ce trebuie sê resimti la acêsta nuvela, o facu chiar avendu convictiunea, câ este unu pecatu. Pecatuiescu si eu ca si acela, ce a pecatuitu, destainuindu-mi mie numele autorului.

Mi-voiu face o placere, drage amice, a-ti relatá in sér'a chiar a primei representatiuni a piesei: „Fidan-

tiat'a Imperatului“ — resultatulu si impresiunea produsa a supra publicului.

De voesci acuma a cunósce si numele celoru-lalte piese, ce s'au represintatu intr'aceste luni la Teatrulu Romanu, — voiu adauge, câ nu s'a datu mai nimica nou; dar s'a relatu piesele cele mai bune din repertoriulu aniloru trecuti, astu-felu s'a datu „Poetulu si regele“ pentru debutulu junelui d. Pancu, care a avutu óre-care succesu, si care a probatu publicului, mai cu sêma la a dóu'a representatiune, câ ar poté face multu, candu esperinti'a de scena i va veni cu timpulu, si candu mai cu sêma va invetiá a accentuá mai bine finalurile cuvintelor, fara de care arteficiu, artistulu celu mai consumatu nu face nici unu efectu, fiindu câ mai cu sêma, intr'o sala de teatru defectuósa — ca a nóstra — pentru acustica, nu poté fi audítu, si prin urmare nu poté fi apretiuítu pe deplinu.

In dílele trecute s'a executatu inse o piesa cu totulu nóua in feliulu ei. Erá o admirabila compositiune musicala, facuta de unu june artistu romanu, dlu G. Stefanescu, care si-a facutu (si si-urméza inea) studiile in Conservatoriulu din Parisu. Acêsta musica erá facuta pe cunoscut'a poema a dlui V. Alesandri: „Sentinel'a Romana.“ Efectulu a fostu admirabilu, si autorulu musicei, si dlu Pascaly, care recitá versurile, au fostu fôrte aplaudati.

Ca opere nóue s'au anunziatu „Masaniello“ si „Ernani“, — dóue drame fôrte bine scrise, dupa cum trebuie sê le cunosci. Ceea ce va da representatiunii piesei „Ernani“ unu fôrte mare interesu, este, câ traditiunea este facuta de dlu Eliade Radulescu, decanulu literaturii romane, si ne asigura de aceea carii au asistatu la o lectura partiala, facuta de celebrulu traducatoriu, câ este unu adeveratu capu-d'opera, câ pros'a dlui Eliade e d'aceea-si fortia cu versurile lui Vict. Hugo. Acêsta nu suprinde pe nimeni, candu in josulu traducerii se cetesce numele dlui Eliade.

De nu mi-ar fi téma acuma, câ te obosescu cu atát'a polilogie, cum se díce, ti-asíu mai spune si alte nuvele, nu inse totu de la teatru, ci despre pictura.

Sunt câte-va luni deja, a sositu in Bucuresci unu june artistu pictoru de unu mare meritu, dlu N. Grigorescu, care se intorná in patri'a sa, dupa ce a petrecutu díce ani de studíu in Franci'a, dupa ce a espusu in mai multe espositiuni din Parisu, Munich si altele, dupa ce in fine, a avutu onórea anulu trecutulu d'a vinde unu tablou chiar imperatului Franciei Napoleon III.

Poti sê-ti inchipuiesci, câ junele nostru artistu, nu mai este nici unu debutantu, nici unulu dintr'acei artisti, alu caroru meritu se poté discutá. Elu a adusu din lung'a sa pelegrinatiune mai multe sute de studíi si o multime de tablouri terminate.

Mi-voiu face o placere d'a-ti tramite in septemana'a viitória o descripiune detaliata de operile cele mai insemnate, ce contienu atelierulu seu; pan'atunce ti-potu spune — si acêsta nu mai este o indiscretiune, din contra — ti-potu spune, câ ceea ce caracteriséza talentulu dlui N. Grigorescu, este unu profundu simtiementu alu naturei; unu desemnu corect, dar mai cu sêma o colóre atátu de adeverata, incátu este cine-va suprinsu la fia-care momentu, câ vede natur'a chiar.

Alu dtale etc.

G. Stancescu.*)

*) Acestu nume e cunoscutu si de dincóce de Carpati, câ-ci onorab. nostru amicu e autorulu portretului

CE E NOU?

* * * (*Domnulu si Dómn'a Romaniloru in Pest'a*) in dominec'a trecuta au primitu felicitările ministriloru si a mai multoru autorități civile si militare, si au vizitatu unele institute publice din Buda-Pest'a, precum museulu si academ'ia sciintifica. Dupa miédia-di la cinci óre au primitu in audintia pe câti-va deputati romani, si deputatiunea junimii romane d'aice, precum si pe alti particulari straini. Sér'a la siese óre In. Loru au facutu o visita Maj. Sale Imperatesei, — acésta visita durà pana sér'a la siepte óre; Domnulu a imbracatu cu ast'a ocaziune uniforma militaria romana. Sér'a la optu óre plecara cu trenu separatu la Baziasiu, dimpreuna cu tóta suit'a, care constá din siese-dieci de persóne. Despre unele specialități amu relatatu mai pe largu in — conversarea cu cetitóriele.

* * * (*Cunun'a In. Sale Carolu I*) cu princes'a Elisabet'a de Wied — precum amintiramu si in numerulu trecutu — s'a celebratu luni in 15 noemvre, sér'a la cinci óre. Acuma mai adaugemu, câ acésta frumoasa serbare s'a tînutu in castelulu de Neu-Wied. Maritagiulu a fostu celebratu in capela castelului. Maj. Sa Regin'a Prusiei a ven'itu espresu de la Coblentiu, pentru ca sê asiste. Imperatulu Francesiloru a fostu represintatu de comitele Moibourg, tramisu extraordinariu si ministru plenipotentiaru; imperatulu Rusiei, de baronulu d'Oubrill, tramisu extraordinariu si ministru plenipotentiaru. Afara de familiele de Wied si Hohenzollern, au asistatu marea ducesa de Baden, principele Solms Braunfels, princes'a Vilhelmu de Baden, ducele de Leuchtenberg, comitele si comités'a de Flandra, principele domnitoriu de Waldeck, principele de Holstein, comitele ereditariu Solms-Laubach, apoi ministrii si marii demnitari ai curtiloru si damele de onóre. In timpulu schimbării anelorulu s'au trasu 21 de tunuri. Dupa terminarea ceremoniei augustii soci au primitu felicitările tramisiloru Romani, ale represintantiloru poteriloru straine, ale damelorulu si suitelorulu. La siese óre a fostu mare prandiu de gala. Maj. Sa regin'a Prusiei a tînutu unu toastu pentru augustii soci si pentru Roman'a. Music'a si 21 de tunuri au acompaniatu toastulu. La noué óre preambulare cu trasurile curtii orasiulu brilliantu iluminatu si arboratu cu drapelele Romaniei si ale familiei de Wied si Hohenzollern. Tóta poporatiunea intiesea stradele orasiulu, si intimpinà pe augustii soci cu aclamatiuni. Entusiasmulu nu se pôte descrie.

* * * (*Domnulu si Dómn'a Romaniloru in Coblenz.*) A dóu'a dí dupa cununia, adeca in 17 noemvre, Domnulu si Dómn'a Romaniloru, cu comitele si comités'a de Flandra, cu famili'a Hohenzollern si Wied, au plecatu si ajunsu la Coblenz, pentru a visitá pe regin'a Prusiei. Majestatea Sa regin'a a datu unu dejunu de gala in onórea Domnului si Dómniei. Toti Romanii din suita erau invitati. Majestatea sa regin'a erá de o gracia si amabilitate perfecta si aretá, câtu de multu iubesc si se interesaza de Roman'a. M. Sa a declarat, câ Maj. Sa regele a tramisu o depesia, pentru a exprímá regretele, câ nu pôte sê ie parte la acésta serbare, si câ

lui „Mihaiu Eroulu“, publicatu in 1861 la Pest'a, si latítu in tóte partile. Salutâmu dara cu bucuría pe dlu Stancescu in colónele foi nóstre, pentru care dsa ca artistu, ca barbatu de litere, si ca membru alu comitetulu teatralu pôte contribui cu o colaboratiune pré pretiósa.

Red.

a insarcinatu-o d'a-lu represintá. Music'a a cantatu arie romane. Maj. Sa regin'a a tînutu unu toastu pentru fericirea si prosperitatea Romaniei. Inainte si dupa dejunu, s'a preamblatu prin salonu la braci cu Mari'a Sa Domnulu, esprimendu-i simtieminte de iubire pentru Roman'a. Cu superioritatea recunoscuta a spiritulu seu, Maj. Sa a conversatu cu Romanii, si — lucru insemnatu in etichet'a curtiloru — la plecare a sarutatu pe cele dóue dame romane. In diu'a urmatória In. Loru au plecatu la Bucuressi prin Vien'a.

* * * (*Despre cunun'a In. Sale Carolu I*) o fôia straina scrie aceste: „Principele Carolu profesa religiunea reformata, éra princes'a de Wied e romano-catolica. Pentru acésta episcopulu de Neu-Wied n'a voitu sê-i cunune, deci unu preotu campestru a celebratu la acestu actu ponderosu in o sala a castelului, — mai apoi unu preotu reformatu a cununatu pe mirii princiaru in pompós'a capela a castelului.“

* * * (*Intrarea Domnului si Dómniei Romaniloru in capital'a Romaniei*) a avutu locu eri, mercuri, la 24 nov. Precum ni anuncia scirea telegrafica, intrarea a fostu fôrte splendida. Primariulu comunei a inregistratu actele casatoriei In. Loru. Totu in acea diua s'a celebratu in Bucuressi si alte cinci-dieci de cununie. Sér'a se dete represintatiune de gala in teatrulu celu mare, — orasiulu fu iluminatu stralucitu. In numerulu vítoriu vomu relatá mai pe largu.

* * * (*Damele romane din Bucuressi*) voru doná Mariei Sale Dómniei Romaniloru unu pomposu costumu nationalu romanescu, dimpreuna cu o diadema pretiósa.

* * * (*Despre impartírea stipendieloru de la Blasiu*) primiramu urmatóriele síre: „Dta scii, câ consistoriulu metropolitanu din Blasiu administréza mai multe fundatiuni, si imparte mai multe stipendie, ce ómeni cu dorere pentru poporulu romanu au fundatu spre ajutarea tinerimii serace. Nu potu díce, câ intru impartíre nu s'au facutu si smintele; inse aceea potu díce, câ consistoriulu metropolitanu mai alesu in timpurile mai de apróre s'a nevoitu a impartí stipendiele acele la tineri, pe cari i-a cugetatu mai demni, si de a scapetatu vre una-data si in timpulu mai recinte, vin'a o pórtá nepotintia omenésca. Cu atátu mai vertosu me cuprinse mirare, candu vedui in lun'a trecuta una lunecare, ce trebuie sê suprindia pe ori-cine. Intre concurinti a fostu si Colbasi, provisoriuulu dominiulu seminariulu din Cutu, pentru unu fiu alu seu din gimnasiulu inferioru. Candu s'au conferitu celelalte stipendie, suplic'a lui C. nu s'a potutu considerá, câ nu erá langa ea testimoniu de paupertate. Patronii lui C., canonicii P—i si V—nu, au midilocitu ca unu stipendiu sê nu se conferéscá, pana ce C. va instruí deplinu suplic'a sa. (Ciudata procedura. Noi asié scim, câ acolo mai erau si alte suplice bine instruite. Red.) Ceialalti inca s'au invoitu, cugetandu, câ lui C. i va fi peste potintia a capetá testimoniu de paupertate. Inse C. facú ce facú si produse acelu testimoniu, — dupa care stipendiulu i se conferi. Acest'a produse scandalu, câ-ci numitul se bucura de o buna stare materiala. Dintru una-data vendú porci de ai sei de 1500 fl, — éra pentru seminariu nici unulu, câ-ci seminariulu nu are, seraculu! Apoi inca ce-va! Dominiulu de la Cutu, in locu de a produce 5—6000 fl, ca alte ori, pe anulu 1868 produse casei seminariule numai 1600 fl. Patronii lui C. lu-comendara si cu aceea, câ e nobilu. Seracii! Scurti-su la memoria! Trebuiá sê aduca inainte si aceea, câ la 48 a fostu cosiutu-husariu!“ Cu indignatiune inregistraramu aceste síre, si

sperâmu, câ — dupa acêsta deslucire — venerab. capitolu va face capetu acestui scandalu.

** (*Din Gher'la*) primimu o corespundintia lunga din care estragemu câ teologii de acolo au infintiatu o societate de lectura, si au decisu edarea unei foi religiose-beletristice in manuscriptu, care va cerculá între membrii acelei societáti. Titlulu foi nu se scie inca. Unii vreu sê se numesca „Ros'a de Jerichon“, altii „Stéu'a Mariei.“

** (*Societatea Petru Maioru*), in dominec'a si luna trecuta a desbatutu si votatu statutele sale noue. In dominec'a viitoria se voru alege oficialii societáti.

Ajutóriele dameloru romane pentru Tofaleni.

Anim'a nóstra palpita de bucuria candu scriemu aceste síre, si internulu nostru simte o placere sublima, câ-ci ne convinseramu de nou, câ femeia romana e demna de numele ei gloriosu.

In nrulu 44 alu foi nóstre apelaramu la generositatea dameloru romane pentru ajutorarea nenorocitoru nostri confrati de la Tofaleu, — si éta asta-di suntemu fericiti d'a poté relatá, câ modest'a nóstra voce n'a resunatu insedaru.

Gentilele domnisióre Aureli'a Popp si August'a Szerb din Pest'a au fostu primele, cari ne-au suprinsu cu o colecta in caus'a acést'a. Dar ce díseramu? Ne-au suprinsu? N'amu dí's'o bine. Unde frumseti'a si graci'a sunt in o abundantia atátu de mare, d'acolo nici nobléti'a animei nu póte sê lipsésca. Aceste trei insusári compunu modelulu unei adeverate femei.

Dar cum sê li multiamimu?

Ascultati, brave colectante si generóse contributórie, plansulu gelnicu si sfasiatoriu a trei sute de nenorociti, — si consoiinti'a, câ ati participatu la alinarea suferintieloru acestora, de siguru va fi mai pretiósá pentru dvóstre, decâtu ori ce vórbe frumóse.

Lacrimelile ce dinsii voru versá binecuventandu-ve, voru fi cele mai scumpe margele in diadem'a frumsetii dvóstre.

Deci noi terminâmu, inchinandu-ni pén'a inaintea tronului frumsetii si a graciei dvóstre, gentile urdtórie ale acestei colecte, si ve binecuventâmu micutiile mani binefacatórie.

Iosifu Vulcanu.

I. Contribuiri de la damele romane din Buda-Pest'a pentru ajutoriulu Tofalenilor;

Dómn'a Elen'a Popp 5 fl, dsiór'a Elen'a Popp 2 fl, dn'a Leontin'a Romanu 4 fl, dsiórele sorori Ioanovicu 3 fl, dn'a Melani'a Gozsdu 5 fl, dn'a Elen'a C. 1 fl, dn'a Rosali'a Pap 3 fl, dn'a Emili'a Sztupa 2 fl, dn'a Sofi'a Babesiu 3 fl, dn'a An'a Miculescu 1 fl, dsiór'a Aureli'a Popp 2 fl, dsiór'a August'a Szerb 1 fl, dsiórele Elen'a si Irin'a Nedelcu 2 florini. — Sum'a totala 34 florini. Colectante domnisiórele August'a Szerb si Aureli'a Popp.

II. Chiar candu terminaramu aceste síre, éta primiramu o alta colecta pentru Tofaleni de la damele romane din Timisiór'a, insocita de urmatóri'a epistola:

„Onor. domnule redactoru!

„La apelulu dtale din nr. 44 alu multu pretiuitului diuaru „Famili'a“, adresatu femeiloru romane pen-

tru ajutorarea nenorocitoru nostri confrati de la Tofaleu, me tienu ferice prin aci alaturat'a colectiune a-ti transpune sum'a incursa de 31 fl.

„A dtale

stimatória
Emili'a Lungu.

Totu ce amu poté díce la primirea acestui respunsu la apelulu nostru, ar fi sê repetímu cele de susu, pentru aceea vomu face sê urmeze list'a:

Colectiune

pentru nefericitii „Tofaleni“ pre carii barbarulu magariu bar. Aporu acú in tempu de érna i-au scosu — dln casele si de la vetrele loru — si lasatu in man'a sortii sub ceriulu liberu.

Dlu Paulu P. Seimanu cu stim. dn'a Sofi'a 10 fl, dómn'a Iohan'a G. Liotta 1 fl, dn'a Alesandr'a Ionovicu 1 fl, dn'a Mari'a Maccsimu 1 fl, dn'a An'a Popa 1 fl, dn'a Eufimi'a Lungu 1 fl, dn'a Eugeni'a Alessandru 1 fl, dsiór'a Mari'a Nicolaeviciu 1 fl, dn'a Sidoni'a Fogarasy 1 fl, dsiór'a Sidoni'a Chitescu 1 fl, dn'a Elen'a Chitescu 1 fl, dn'a Iuli'a Fagarasanu 1 fl, dn'a Iuli'a Alessandru 1 fl, dn'a Elen'a Buibasiu 1 fl, dn'a Mari'a Cheoreanu 50 cr, dn'a An'a Marculescu 50 cr, dn'a Ecaterin'a Birou 50 cr, dn'a Iuli'a Paraschieviciu 50 cr, dn'a An'a Draganu 50 cr, dn'a Sofi'a Bolza 50 cr, dr'a Iulian'a Melcescu 50 cr, dr'a Mari'a Constantinu 50 cr, dn'a Paraschev'a Constantinu 60 cr, dn'a Elisab. Seculiciu 50 cr, dr'a Sofi'a Seculiciu 50 cr, dr'a Ecaterin'a Stefanescu 60 cr, dr'a Rosali'a Zari'a 20 cr, dn'a An'a Ianovicu 20 cr, dn'a Alesandr'a Marcovicu 50 cr, dn'a Catarin'a Lepaiciu 20 cr, dn'a Elen'a Stea 10 cr, dn'a Emili'a Lungu 60 cr. — Sum'a 31 fl.

III. Din Bai'a-Spria N. N. a contribuitu pentru scopulu acést'a la redactiunea nóstra 2 fl.

Sum'a incursa dara la redactiunea „Familiiei“ pan'acuma face 67 fl.

Apelâmu de nou la generositatea onorab. femei romane!

Din strainetate.

△ (*Ucigatoriulu de la Pantin.*) Amintiramu in numerulu trecut, câ Traupmann a marturisu, câ din-sulu e ucigatoriulu de la Pantin. — Éta ce ni spune acuma „Opinione Nationale“ relativu la acést'a. — „In fine tribunalulu a reesitu a descoperi pre adeveratulu ucigatoriu de la Pantinu. Acel'a nu e altulu, decâtu suspicionatulu Traupmann, care insu-si si-a marturisu faptulu seu neumanu. Traupmann a marturisu, câ mai antâiu a omoritu pe betranulu Kinck, apoi pre celu tineru, care avea sê scóta de la posta cinci mii de franci, tramisi de mam'a sa la betranulu Kinck. Pe acestu din urma l'a omoritu cu dóue díle mai nainte decâtu pre mam'a copiiloru. La 20 sept. pe candu famili'a Kinck mergea catra Paris, Traupmann li-a esitu in cale si mai antâiu a insielatu din carutia pe mam'a cu fetiti'a cea mai mica si cu fiulu celu mai micu si i duse la loculu de pierdiare. Primulu atacu a fostu indreptatu contra copilei, pe carea o aruncá intr'o grópa separta spre acelu scopu inca pe candu nu si-a fostu datu suflétulu, dupa aceea a atacatu pre mam'a, dupa ce apoi se escá între dinsii o lupta desperata. Mam'a vedindu-si copil'a mai mórtá, se infiorá ca unu tigrú, ér copilulu

tîpă în viațete amare, înse în scurtu și acest'a fu amuțitu. După ce pe toti trei i-aru fi indesatu în grôpa, se întorse la trasura. Copiî cari asteptau la trasura nici cã presupuneau ceva despre grôsniculu faptu, pentru ce la provocarea lui Traupmann paresira și ei trasur'a și lu-urmară. — Ucigatoriulu acum avea de a face cu trei, unu copilu mai mare și doi mai mici. Pe toti trei i ucise cu sange rece. "Despre cele urmate după acest'a, on. nostri cetitoru au potutu cetî în colonele acestei foi. — Pertractările acusi se voru începe. Traupmann si-a aflatu deja advocatu care sê-lu apere.

△ (*Canalulu de la Suez*.) după cum ni spune unu telegramu, s'a deschisu cu mare solemnitate, în presinț'a imperatesei Elisabet'a și a altoru domnitori din tôte partile lumii. La acest'a festivitate însemnata, a participatu unu publicu fôrte mare. Deschiderea a reusîtu de minune bine.

△ (*Regele Italiei*.) de unu timpu încôce patimesce de unu morbu greu. Precum ni spunu mai multe diuarie, regele s'a recitu cu ocașiunea unui venatu, apoi mai tardîu a zacutu de versatu. Se vorbesce, cã numai versatulu l'a salvatu din gur'a mortii. Acuma i e mai bine și se sperêza, cã în scurtu timpu va paresî patulu. — Pana ce a fostu morbosu, s'a și insoratu, și si-a luat de socia amant'a lui de multu, pre Rosin'a.

△ (*Peabody*.) Septemanile trecute a repausatu unu anglesu avutu, cu numele Peabody, care a testatu 150,000 fundi de sterlingi pentru a se edifică o casa pentru lucratori. Acestu iubitoriu de ômeni este plansu de multi. Osemintele lui se voru duce cu mare solemnitate în Americ'a și se voru asieză langa a mumei sale.

△ (*Barbara Ubryk*) nefericit'a calugaritia a nebulitu. Dîlele trecute o dusera în cas'a nebuniloru. Medicii spunu, cã n'au nici o sperantia sê se vindece.

△ (*Rocheffort*.) despre care am amintitu si noi adese ori, si care cu „Lanterne“ a facutu atâtu sgomotu, acuma e în Paris. Imperatulu Napoleonu i-a datu salvu-conductu, ca sê se pôta rentornă în capital'a Franciei, pentru cã însu-si s'a convinsu, cã Rocheffort nu e decătu unu comediantu politicu și care nu-i pôte strică multu. Si întru adeveru, imperatulu a cugetatu bine. Rocheffort, ca sê se pôta rentornă, a depusu juramentulu, ér acuma striga în gura mare, cã elu va calcă acelu juramentu. Cu asié cinismu inca nu s'a laudatu omu pre lume. Liberalii mai mare parte lu-paresira; de aci înainte Rocheffort celu vestitu nu va fi admiratu de toti. Cu cātu e mai bravu barbatu Ledru Rollin, care nu se rentorna la Paris, pentru cã nu voiesce sê depuna juramentulu și sê faca sgomotu fara resultatu. — Însu-si amicii lui Rocheffort si-dau curiôse pareri despre dînsulu. Cu tôte aceste elu — precum ni spune unu telegramu de la Paris — fu alesu deputatu. — Toti sunt curiosi cum se va portă ca deputatu.

△ (*Pies'a lui Sardou*.) Cunoscut'a pies'a „Patrie“ de Sardou, nu peste multu se va presintă a 100 ôra pe scen'a din Paris. — Cu acest'a ocașiune nu se va arangiă banchetu, precum e datina, ci la dorint'a autoriului se voru impartî 100 franci între lucratorii de la teatru.

△ (*Unu maiestru de baletu ca Sultanu*.) Unu maiestru de baletu de la teatrulu din Paris, pe timpulu candu fu la teatrulu din Lyon eră arangiatoriu. O data, după

ce a finitu cu arangiarea a pusu jocatôriele tôte în rondu apoi le dîse: „Dômnele mele! Sum indestulitu în dvôstra. Fia-care sê-si scrie numele pre o siedula, apoi sê o arunce în paleri'a acest'a. Numele careia o voiu scôte, i voiu permite — sê me sarute.

Felurite.

△ (*Profesorulu Jenkins trece Niagara pe unu velocipedu*.) A trecutu timpulu minuniloru, dar istetîmea și curagiulu omenescu se pare cã de aci înainte va sê urmeze. Ni se pare cã istetîmea ômeniloru, pe dî ce merge devine totu mai admirabila. Si întru adeveru e asié. — Priviti numai cu atentiune on. cetitôrie, ilustratiunea ce avemu onôre a ve presintă în numrrulu de adi, și ve veti convinge despre adeverulu asertiunii nôstre. — Anii trecuti renumitul Blondinu, trecu cu o têrbontia pe o funia preste Niagara, înse adi pentru dlu profesorulu Jenkins acest'a e pucinu, dînsulu trece totu pe acela-si locu pe unu velocipedu. N'avemu sê dîcemu multu, ci impreuna cu cei multi, sê-i admirâmu atâtu curagiulu, cātu si istetîmea. Productiunea prima se facu în 25 aug. 1869.

Gâcitura de semne

de Iulian'a Trandafir.

13a612u 6oi 12oi 13â 6e iu14ea7u

A5a 12i6 10u4a 6e 14ea7u

313i 2u 7a6124a 13e 2ia7u 3su3u

8a 2asa2u 12e 13u13u4u3u

3ê 5o42i 5a6a 12e 13o8ie

3ê 11i 124a10a 6u7ai 7ie

12a4 2u-ai 5o42a2u 5a6a 1e412e

3ê 11i 124a10a 13ui 2e 1e12e.

5oe3ia 5o5o4a8a.

Deslegarea gâciturii de semne din nr. 43.

Colo în livede
Nôptea desu se vede
Fêta și fecioru
Suspinandu de doru.
Lun'a se ivesce
Dulce le sioptesce
Si s'ascunde 'n nori
Iute trecatori,
Si ér se ivesce
Si ér le sioptesce,
Si ér se ascunde,
Dorulu o patrunde.

de G. H. Grandea.

Deslegare buna primiramu de la dômnele și domnișorele Mari'a Carpinisianu; și de la domni Ioanu Selagianu, Mihaiu Nediciu.

Deslegarea gâciturii de semne din nr. 42 o mai primiramu de la domnișorele Elis'a Cernetiu, August'a Pelle.